

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETS-DATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM**1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FÖRETAK**

☐	Godkjent for bruk	☐
☐	Godkjent for lab.bruk	☐
☐	Endret av Pon Equipment	☐

HANDELSNAVN	LIM
SYNONYMER	CAT CEMENT
BRUKSOMRÅDE	Liming

Artikkelnummer

5H2471
185-4591

Nasional produsent/importør

Foretak	Pon Equipment AS
Adresse	Brobekkveien 62 b, Postboks 144 Vollebekk
Postnr./sted	N-0598 OSLO
Land	Norge
Telefon	+47 815 66 500
Faks	+47 22 63 15 63

Navn	E-post	Tlf. (arb.)
Erik Sollerud	erik.sollerud@pon-cat.com	

Produsent i EU/EØS. importør til EU/EØS

Foretak	Chemtool Incorporated
Adresse	P.O. Box 538
Postnr./sted	Crystal Lake, IL 60039-0538
Land	USA
Telefon	001-815-459-1250
Faks	001-815-459-1955

2. OPPLYSNINGER OM KJEMISK SAMMENSETNING

Nr.	Ingrediensnavn	EC-nr.	Cas-nr.	Kons.	Merking
1	n-heksan	203-777-6	110-54-3	10 - 30 %	T,C,F,N,60-11-38-48/20-51/53-65-67
2	acetone	200-662-2	67-64-1	10 - 30 %	Xi,F,11-36-66-67
3	butanon	201-159-0	78-93-3	10 - 30 %	Xi,F,11-36-66-67
4	toluen	203-625-9	108-88-3	10 - 30 %	Xn,F,11-20

Tegnforklaring: T+=meget giftig, T=giftig, C=etsende, Xn=helseskadelig, Xi=irriterende E=eksplosiv, O=oksidende, F+=ekstremt brannfarlig, F=meget brannfarlig, N=miljøskadelig, Kreft=kreftfremkallende, Mut=arvestoffskadelig, Rep=reproduksjonsskadelig, Kons.=konsentrasjon

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM

INGREDIENSKOMMENTARER

Se pkt. 16 for fullstendig ordlyd av alle R-setningene som nevnt i punkt 2.

3. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Meget
brannfarlig

Giftig

GENERELT

KUN TIL YRKESMESSIG BRUK!

HELSE

Kan skade forplantningsevnen.

Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding.

Farlig; kan forårsake lungeskade ved svelging.

Irriterer øynene og huden. Gjentatt eksponering kan gi tørr og sprukken hud.

BRANN OG EKSPLOSJON

Meget brannfarlig.

MILJØ

Skadelig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

GENERELT

Gi aldri mat eller drikke til bevisstløs person. Ved bevisstløshet løses stramme klær og pasienten legges i stabilt sideleie. Ved uhell eller illebefinnende kontakt straks lege og vis etiketten eller databladet.

INNÅNDING

Frisk luft, hvile og varme. Skyll nese, munn og svelg med vann. Oppsøk lege hvis ikke symptomene gir seg. Hold luftveiene frie. Gi kunstig åndedrett ved behov.

HUDKONTAKT

Ta av tilsølt tøy. Vask huden med såpe og vann. Ved fortsatt hudirritasjon, søk legehjelp.

ØYEKONTAKT

Skyll øyeblikkelig med vann i 10-15 min. Hold øynene vidåpne. Hvis ikke symptomene gir seg: Dra til sykehus.

SVELGING

Fremkall ikke brekning! Risiko for aspirasjon! Gi aktivt kull (20-40g som 10% slurry). Ikke giv matolje. Ikke gi alkohol eller melk. Ikke mageskylling. Kontakt lege.

MEDISINSK INFORMASJON

Vis datablad eller etikett til legen. Kontakt Giftinformasjonssentralen - tlf. 22 59 13 00 for ytterligere informasjon.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

EGNET BRANNSLUKKINGSMIDDEL

Slukkes med pulver/karbondioksid/skum.

UEGNET BRANNSLUKKINGSMIDDEL

Rettet vannstråle, kan forårsake sprut av brennende materiale.

BRANN- OG EKSPLOSJONSFARE

Meget brannfarlig. Dampene er tyngre enn luft og kan samles ved gulvet og spredes til andre rom. Damper kan danne eksplosive blandinger med luft. Ta forholdsregler mot statisk elektrisitet. Eliminer antennelseskilder. Ved brann kan karbonmonoksid, karbondioksid og andre irriterende gasser frigjøres.

PERSONLIG VERNEUTSTYR VED SLUKKING AV BRANN

Ved brann skal passende beskyttelsesklær og pusteapparat benyttes.

ANNEN INFORMASJON

Vær oppmersom på risiko for eksplosjon. Beholdere i nærheten av brann flyttes og/eller nedkjøles med vann.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

SIKKERHETSTILTAK FOR Å BESKYTTE PERSONELL

Unngå innåndning av damp/aerosoler. Unngå enhver kontakt med stoffet. Sørg for god ventilasjon. Benytt hensiktsmessig verneutstyr iht seksjon 8.

SIKKERHETSTILTAK FOR Å BESKYTTE YTRE MILJØ

Søl må ikke slippes ut i kloakk eller vassdrag. Saneringsavfall tas hånd om som farlig avfall.

METODER FOR OPPRYDDING OG RENGJØRING

Omkranses og oppsamles med inert absorpsjonsmiddel, f.eks. Vermikulit eller Chemizorb. Sendes til destruksjon. Rengjør den forurensede overflaten.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

SPEIELLE BRUKSOMRÅDER, EGENSKAPER OG FARER

Kan skade forplantningsevnen.

HÅNDTERING

Produktet bør håndteres slik at det ikke dannes statisk elektrisitet. Personer som håndterer produktet skal være instruert om stoffenes egenskaper og være fortrolig med de arbeidsmetoder som skal nyttes for å unngå helsefare. Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der material er i bruk. Røyking forbudt. Sørg for god ventilasjon. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne.

OPPBEVARING

Oppbevares tett lukket på en godt ventilert plass. Oppbevares som brannfarlig vare. Oppbevares adskilt fra antennelseskilder og varme. Holdes vekk fra oksiderende stoffer og syrer.

ANNEN INFORMASJON

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

BEGRENSNING OG KONTROLL AV EKSPONERING

Alt arbeide med farlige kjemikalier skal utføres i avtrekkskap eller i godt ventilert og godkjent rom. Fjern alle antennelseskilder. Unngå fritt fallende stråle (statisk elektrisitet). Alt verneutstyr skal være CE-klassifisert.

ÅNDEDRETTSVERN

Egnet åndedrettsvern skal benyttes hvis produktet forekommer i store mengder, på lukkede rom, og/eller under andre forhold hvor man kan nå den administrative normen eller overskride den. Bruk åndedrettsbeskyttelse med A2/P3 kombinasjonsfilter.

ØYEVERN

Ved risiko for direkte kontakt eller sprut skal øyebeskyttelse benyttes. Bruk ikke kontaktlinser ved håndtering.

HÅNDVERN

Vernehansker skal benyttes ved fare for direkte kontakt og sprut. PVA, teflon, viton. Gjennombruddstid > 4 timer.

ANNET HUDVERN ENN HÅNDVERN

Ved risiko for direkte kontakt eller sprut skal verneklær benyttes.

ADMINISTRATIVE NORMER

Ingrediensnavn	Cas-nr.	Intervall	ppm	mg/m ³	År	Anm.
n-heksan	110-54-3	8 timer	25,0	90,0	2003	R
aceton	67-64-1	8 timer	125,0	295,0	2001	
butanon	78-93-3	8 timer	75,0	220,0	2003	
toluen	108-88-3	8 timer	25,0	94,0	2003	H

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Tilstandsform	Væske.
Farge	Grønn
Lukt	Løsemiddel
Løselighet i vann	Uløselig i vann

FYSISKE OG KJEMISKE PARAMETERE

Parameter	Verdi/enhet	Metode/referanse	Merknad
Flammepunkt	< 20 °C	Tags CC	
Rel. damp tetthet	> 1	Luft = 1	
Tetthet	0,8 g/ml		1)

MERKNADER TIL FYSISKE OG KJEMISKE PARAMETERE

Merknad	Kommentar
1)	16°C

ANNEN INFORMASJON

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM

10. STABILITET OG REAKTIVITET

STABILITET

Stabil ved normal håndtering. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft. Unngå oppvarming.

FORHOLD SOM SKAL UNNGÅS

Unngå kontakt med oksiderende stoffer, syrer og brennbart materiale

MATERIALER SOM SKAL UNNGÅS

FARLIGE SPALTINGSPRODUKTER

Ved brann oppstår: CO, CO₂.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

GENERELT

Produktet skal håndteres med den største forsiktighet!!! De beskrevne symptomene gjelder for enkeltkomponentene i produktet. Produktet inneholder flyktige hydrokarboner, som i høye konsentrasjoner og ved regelmessig bruk kan medføre helsefare.

INNÅNDING

Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding. Tretthet. Svimmelhet. Hodepine. Kvalme. Høye konsentrasjoner kan forårsake: Bevisstløshet. Lungebetennelse. Gjentatt og langvarig innånding av løsemiddeldamper over tid kan medføre varige skader på sentralnervesystemet, lever, nyrer mm.

HUDKONTAKT

Irriterer huden. Avfetter huden. Rødme. Hudsprekker. Risiko for opptak gjennom huden. (Toluen). Kan gi tilsvarende symptomer som ved innånding.

ØYEKONTAKT

Irriterer øyene.

SVELGING

Brekninger. Risiko for lungeskader (via aspirasjon). Forøvrig, se innånding.

ALLERGI

Arvestoffskadende (mutagene) egenskaper er ikke kjent.

KREFT

Produktet anses ikke for å være kreftfremkallende.

MUTAGENE EFFEKTER

Produktet anses ikke for å være arvestoffskadelig.

FOSTERSKADELIGE EFFEKTER

Fare for reproduksjonsskade. Gravide skal ikke jobbe med stoffet men omplasseres til annet arbeid. Det skal utføres risikoanalyse. Det skal utarbeides beredskapsplan for omplassering.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM

AKUTTE OG KRONISKE SKADEVIRKNINGER

Gjentatt og langvarig ekponering for løsemidler kan gi varig skade på sentralnervesystemet og indre organer som lever og nyrer.

12. MILJØOPPLYSNINGER

ØKOTOKSISITET

Skadelig for vannlevende organismer. Kan forårsake skadelige langtidseffekter i vannmiljøet.

N-heksan: LC50 Fisk 96h: 2,5 mg/l. Art: Pimephales promelas.

EC50 Daphnia 48h: 2,1 mg/l. Art: D. magna.

IC50 Alger 72 h: 0,3 mg/l.

MOBILITET

Produktet er ikke blandbart med vann.

PERSISTENS OG NEDBRYTBARHET

Produktet inneholder n-heksan som er seint biologisk nedbrytbart.

BIOAKKUMULERINGSPOTENSIAL

Produktet inneholder n-heksan som kan bioakkumulere.

N-heksan: Log Pow: 4,11. BCF: 199,53.

ANNEN INFORMASJON

Kan danne eksplosive blandinger med luft over vannflaten. Får ikke slippes ut i drikkevann, avløp eller mark! Den oppgitte informasjon er basert på data vedrørende de inngående stoffer.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

GENERELT

Klassifisert som farlig avfall. Spørsmål om generell kjemisk avfallshåndtering kan som regel besvares av kommunen eller NORSAS. Håndter forurenset forpakning på samme måte som substansen.

AVFALLSGRUPPER

Den oppgitte EAL-kode er veiledende, og avhengig av hvordan avfallet er oppstått. Sluttbruker må selv vurdere valg av riktig kode.

EAL-kode: 08 04 09 avfall av klebemidler og tetningsmasse som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer.

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

Kjemikaliet er klassifisert som farlig gods: Ja Nei Ikke vurdert

UN-nr: 1133

VARENAVN OG BESKRIVELSE:

LIM

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM**ADR/RID (veitransport/jernbanetransport)**

Klasse:	3	Forpakkingsgr:	II
Fareseddel:	3		
Farenummer:	33		

IMDG (siøtransport)

Klasse:	3	Forpakkingsgr:	II
Sub. risiko:		EMS:	F-E, S-D
Marin forurensning:	JA		

IATA (lufttransport)

Klasse:	3	Forpakkingsgr:	II
---------	---	----------------	----

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTERMeget
brannfarlig

Giftig

EF-etikett

Nei

Ja

Ikke vurdert

SAMMENSETNING

n-heksan (10 - 30 %), aceton (10 - 30 %), butanon (10 - 30 %), toluen (10 - 30 %)

R-SETNINGER

Nr.	R-setningstekst
R11	Meget brannfarlig.
R36/38	Irriterer øynene og huden.
R48/20	Farlig: alvorlig helsefare ved lengere tids påvirkning ved innånding.
R52/53	Skadelig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
R60	Kan skade forplantningsevnen.
R65	Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.
R66	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM

S-SETNINGER

Kun til yrkesmessig bruk.

S16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt.

S210 Bruk trykkluft- eller friskluftsmaske i trange rom.

S24/S25 Unngå kontakt med huden og øynene.

S29 Må ikke tømmes i kloakkavløp.

S38 Hvis effektiv ventilasjon ikke er mulig, må det brukes egnet åndedrettsvern.

S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.

S51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

S53 Unngå direkte kontakt - innhent spesielle opplysninger før bruk.

S61 Unngå utslipp til miljøet; Se produktdatablad for ytterligere informasjon.

S62 Ved svelging må ikke brekning fremkalles: Kontakt lege omgående og vis denne etikett eller emballasje.

S9 Oppbevares på et godt ventilert sted

ANDRE MERKESETNINGER

REFERANSER

LOVER OG FORSKRIFTER

Forskrifter om helsefare-, brannfare-, eksplosjonsfare-, miljøfaremerking med veiledning, inkl. YL-merking, 2002. Norsk stoffliste (SFT, Arbeidstilsynet, DSB, Oljedirektoratet) av 2002. Administrative normer, best.nr. 361 (2003). Arbeidstilsynets brosjyrer om verneutstyr inkl. åndedrettsvern (best.nr.539). Norske og svenske hanskeguider. Forskrift om farlig avfall, nr. 1817 (2003). Transport av farlig gods: ADR, RID, IMDG (2003), IATA (2004).

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HMS

LISTE OVER ALLE RELEVANTE RISIKOSETNINGER

Nr.	R-setningstekst
R11	Meget brannfarlig.
R20	Farlig ved innånding.
R36	Irriterer øynene.
R38	Irriterer huden
R48/20	Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding.
R51/53	Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet
R60	Kan skade forplantningsevnen.
R65	Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.
R66	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud
R67	Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet

YL-gruppe

5

YL-tall

>12000 m³/L

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 12.08.2004

Internt nr:

Erstatter dato:

LIM

KVALITETSSIKRING AV HMSD

HMS Logiconsult har ikke ansvar for feil og mangler i opplysninger fra produsent/leverandør. Produsent/leverandør oppgitt i seksjon 1 i HMS databladet er juridisk ansvarlig for databladets innhold. Punkter som ikke er relevant for produktet er markert med "-".

KVALITETSSIKRET ETTER NORSK REGELVERK.

Signatur

HMSD er utarbeidet av

Foretak	HMS Logiconsult A/S
Adresse	Fabrikkveien 27
Postnr./sted	4033 Stavanger
Land	Norge
Internett	http://www.hmslogiconsult.com
Telefon	51 57 80 05
Faks	51 57 80 06